

Gustavo Alvarez Gardeazábal *Božanski*

(Odlomek iz romana »Božanski«, str. 66, pogl. XVIII)

Ko je Hector Aquiles vstopil v moško stranišče na avtobusni postaji v Caliju in se poskušal znebiti gub na porjavelem čelu, ni opazil pohotnih oči, ki so ga obkrožale. Šestindvajset ur je sedel na sedežu v avtobusu, ki je postajal iz trenutka v trenutek manj udoben, in čeprav je kar nekaj časa zabaval gospo Epifanio in svojo Benedicto, je v določenem trenutku, verjetno ko je avtobus vozil po zadušljivi vročini Patie, zaspal z lenobnostjo, katere ga je naučil ded, da ne bi izgubil občutka na družinskih pijančevanjih, ki so bila trikrat na leto obvezna navada.

Vendar ko ni več slišal curljanja litrov in litrov, ki so ga tiščali v mehurju, in ko je njegovo telo zajel val neskončnega zadovoljstva, ki se ob takih trenutkih pojavi, se je zbudil iz mrtvila in komaj mu je uspelo opaziti par oči, ki so bile preveč na široko odprte zaradi presenečenja nad tistim, kar so videle, da drži v rokah. Zmeraj je bilo tako, najprej v konjušnici, ko se je učil jahati konje s posestva v Cuenci, kjer je njegov oče delal kot upravitelj. Potem v šoli v Ibarri, kjer so najeli njegovega očeta, da je vodil verigo mesnih restavracij, in nazadnje na univerzi v Guayaquilu, kamor ga je oče lahko poslal, da je postal slušatelj profesorja Garcésa Larree.

Kamor koli je šel, vedno je bilo isto. Nihče ni mogel verjeti, da ima ta debelušni in nizki moški, ki so ga označevali njegovi kečujski predniki, močno pomešani z norveško krvjo njegovega deda, takšno lastnost. Vendar ker se ni nikoli hvalil z njo, niti se ni po najstniško junačil in svoje erekcije uporabljal za to, da bi bila izboklina na hlačah očitnejša, so tudi Hectorja Aquilesa presenečale pohotne ali bleščeče oči tistih, ki so ga obkrožali. Spravil je svoje

kopje v mirujočem stanju, pogledal s sočutjem moškega z ravnimi lasmi, ki mu še ni uspelo zapreti ust, in odšel iskat svojo Benedicto. Ura je bila dve popoldne in še jim je manjkal dobršen del poti, če so hoteli priti v Cali ob času, ki je bil določen za grmado, ki jo je organizirala skupnost v Caliju v petek na predvečer praznikov. Ti so bili vsako leto bolj bogati, bolj fini in bolj hrupni, saj je v Ricaurteju bilo vedno manj prebivalcev in vedno več je bilo tistih, ki so odhajali ali v Cali ali v Pereira s trebuhom za kruhom.

Brunilda Borja jim je zelo nazorno razložila, kaj naj storijo, da ne bodo zamudili avtobusa, in kako naj ravnajo, da jih ne bodo ogoljufali. Hector Aquiles je želel potovati z letalom, vendar so morali potovati po cesti zaradi paničnega Epifanijinega strahu pred letenjem, ki se je drži, odkar ji je umrla prijateljica Benilda Gazzia de Llanos v nesreči letala, ki je treščilo na letališče v Cuenci, prav tistega dne, ko jo je prišla obiskat iz Kolumbije. Benedicti bi bolj ugajalo potovanje z avtom Hectorja Aquilesa, vendar ker je bil to Mazdin kamionček z malo prostora, bi ji bilo precej neudobno biti šestindvajset ur stisnjena med božanskim moževim vulkanom in nilskim konjem, v katerega se je počasi spreminjala njena mama. Tako so končali na avtobusu. Poleg tega je Ebelina Borja v svojih pismih zelo jasno dala vedeti, da ima tako obisk Božanskega večjo težo in da samo žrtvovanje in neudobje rušita človekov bioritem.

Hector Aquiles seveda tega ni mogel razumeti. Ni bil veren niti se mu ni zdelo pametno verjeti vsega takim ženskam, kot so Borje, ki so vse življenje preživele zaprte v neki kmečki hiši in so pisale pisma s pisavo iz devetnajstega stoletja. Ker pa je razumel zelo dobro, kaj za njegovo Benedicto pomeni spoznati Božanskega, ki jim je rešil življenja (vendar jih pustil brez očeta in bratov), je sprejel potovanje kot eno izmed pustolovščin, v katere se je tako rad spuščal. Saj tako ali tako ni vse moglo biti trpljenje zaradi njegove službe, preračunavanja v pisarni, blatnih škornjev, računov v banki, posojil, strojev. Ko je prišel v Cali in je menil, da bi bilo za dve uri mnogo bolje najeti taksi, da bi si malo odpočili, ga je Epifanía premerila od nog do glave, kot bi hotela premeriti njegovo absolutno pomanj-

kanje elegance in njegovo pretirano vnemo za povprečnost. Potem je, kot bi to storila vsaka gregorijanska obsedenka, pogledala izpod svoje široke malenkosti proti tekočim stopnicam, ki peljejo do okenc, kjer prodajajo vozovnice za Ekspres Trejos (Ebelina je bila zelo natančna, celo kar se tiče cene, da bi jim kar se da ustregla z informacijami), in ne da bi kaj rekla, zlezla na eno stopnico više na tak način, kot to počno tašče, podobne nilskim konjem.

»Že tako moramo s taksijem iz Tulue do Ricaurteja, zakaj bi potem zapravljali denar, ko pa imamo na razpolago tako dobre avtobuse. Se vam pozna, da še niste okusili pomanjkanja, dragi moj Hector Aquiles.«

In ker ni nihče odgovoril, so vsi trije vstopili v avtobus za Trejos in se po eni uri in pol počasi začeli približevati Tului (»Izstopite na avtobusni postaji, pojdite peš do Bolivarjevega parka, kjer stojijo taksiji. Izberite takega, ki bo malo višji in ne preveč star, da bo zdržal pot. Po navadi zaračunavajo dva tisoč petsto za pot, vendar ker so ravno prazniki, vam lahko zaračunajo tri tisoč.«). Vso pot ni nihče spregovoril, tudi zato ne, ker se je vročina vrtinčila med avtobusnimi okenci. Benedicta je opazila, da je začela med njeno mamo in njenim izbrancem nastajati razpoka, ki ji ni smela pustiti, da bi se preveč razširila.

Pot s taksijem je ohladila vulkan. Od Bolivarjevega parka naprej je bilo vse polno anekdot, vprašanj za taksista, opisov pokrajine Epifanie Dorado in spominov na večinoma mučne trenutke: ta most je bil lesen, in ko se je začelo nasilje, so metali trupla v reko, da bi jih pobrali v Cartagu ali La Virginiji. Grozno je bilo. Moja teta Judith, ki je živela na bregovih reke Cauce v El Hobu, je videla, kako so plavala trupla, na katerih so čepeli krokarji.

»In zakaj so jih morali vreči v reko, potem ko so jih ubili?«

»Da bi bilo dolžnikom teže pokopati njihove drage in da nikoli ne bi pozabili njihovih pokljuvanih obrazov.«

»Od majhnega so nas strašili, da na tem mostu ubijajo, in spomnim se, kako je Erasma in mene oče pripeljal v Tuluo in naju je na mostu popadel močan strah. Poleg vsega pa je še strašansko

ropotalo, saj je mostu manjkalo desk, ropotalo je, kot bi se bližal konec sveta.«

In tudi ko je Hector Aquiles mislil, da bo ušel obujanju bolečih spominov med potovanjem, čim bolj so se bližali Ricaurtu, tem bolj so ga v ušesa bodle anekdote, ki so bile del zgodovine Benedictinih prednikov.

»Ta kip device je dala postaviti Eulalia Amézquita, ko so streljali na njenega moža in so se krogle odbile od plutovinastega klobuka, ki ga je nosil. Bil je zelo bogat gospod, gospodar vse te zemlje, posejane s sladkornim trsom.«

»Da bi na koncu zvedeli, da so ga res pokončali, kajne, mama?«

»Da, gospoda Alfreda so ubili malo pred tem mostom, čez katerega smo se ravno peljali, vendar takrat, ko so se nemiri že končali. Hoteli so ga ugrabiti, vendar se ni pustil ...«

»Bil je zelo ustrežljiv in velikodušen gospod. Spominjam se, da je vedno pomagal očetu Briceñu in mu dajal vse, kar je potreboval v tistih časih, ko še ni bilo te ceste in si moral iti z mulo od tam naprej, od Riofria.«

»Gospa Epifanía, kje ste živeli, preden ste se poročili?«

»Rodili smo se v El Madrigalu, to je del Riofria, skozi katerega se bomo zdaj peljali. Pokazala vam bom svojo rojstno hišo, da jo boste poznali, in če boter Regulo še živi tam, se bomo ustavili, da ga pozdravimo.«

In v zmešnjavi besed in tresljajev avtomobila po razriti cesti si je Hector Aquiles začel predstavljati Borje kot zgovorne papige, ki ga bodo zastrupile z zgodami in prigodami, o katerem koli delu hiše, in tako še napihovale mučeništvo njegove bodoče tašče. Ni ga prešinilo, da te ženske komaj dušijo svoje vzdihljaje in govorijo ravno prav in da ga bodo s svojimi vitkimi postavami, svojim parapsihološkim vohom, z vekami Kihotove Dulčineje natančno pretipale s svojimi pogledi, preiskale črte, ki se rišejo na njegovi dlani, pregledale obliko njegovega nosu, da bi ugotovile, ali lahko postane Benedictin mož.

Prevedla **Jasmina Markič**